

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımı: **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı**
tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak
cevaplandırmasını arz ederim.

Dr. Habip EKSİK
İğdir Milletvekili

Türkiye'yi de etkisi altına alan COVID19 salgını ile pandemi tedbiri olarak 17 Nisan'da işverenlere işten çıkarma yasağı ve sınırsız ücretsiz izin hakkı getirilmiştir. Bu kapsamda 7244 sayılı Kanun ile 4857 İş Kanuna Geçici 10. Madde eklenerek salgın süresince iş sözleşmesinin fesihleri yasaklanmıştır. Bunun tek istisnası olarak 4857 Sayılı İş Kanunun 25. Maddesinde yer alan " ahlak ve iyi niyete uymayan nedenler" kabul edilmiştir. Çalışanlar bu kodla işten çıkarıldıklarında işsizlik maaşından mahrum bırakılmakta ve ahlaksızlıkla töhmet altında kalmaktadırlar. Salgın döneminde ortaya çıkan bu durum telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurmaya devam etmekte ve her gün yenileri eklenmektedir. Kamuoyunda uzun süredir yer alan, Muğla Milas'ta Kömürcüoğlu Grubun işletmelerinden Çınartaş Endüstri Mineral Enerji İnş. Taah. Taş. Hafriyat Gıda Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.'de çalışan emekçiler çalışma koşullarının ağırlığı, ücretlerin düşüklüğü, işçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarının uygulanmadığı gerekçesiyle, çalışmaktan kaçınma hakkını kullanarak 326 gündür uğradıkları hak gaspına karşı direniştedirler.

Tarafıma sendika yetkilileri tarafından iletilen ve kamuoyuna yansıyan bilgiler şu şekildedir; "DİSK'e bağlı Nakliyat İş sendikasına üye oldukları içinde işten çıkarılan emekçiler, toplu iş sözleşmesi için gerekli yasal çoğunluğu sağlayıp 21.05.2020 tarihinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına çoğunluk tespiti için başvuru yapmıştır. Emekçiler, sendikalaşma, örgütlenme sürecinde çalışma koşullarının 4857 Sayılı İş Kanunu, yönetmeliklere, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasasına uygun olarak gerekli önlemlerin alınmasını, düzenlemelerin yapılmasını işverenden talep etmişlerdir. İşveren temsilcileri de emekçilere "çalışırsanız bu koşullarda çalışırsınız, çalışmazsanız da siz bilirsiniz" demiştir. Ve emekçilerin büyük çoğunluğu Nakliyat İş sendikasına üye olmuşlardır. Emekçiler işverenin uymak zorunda olduğu kurallara uymayan, gerekli önlemleri almayan işyerinde 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasasına göre çalışmama haklarını kullanmışlardır. İşveren, Nakliyat İş sendikasına üyesi 11 emekçiye 28.05.2020 tarihinde önce noter kanalı ile 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 25/2. Fıkrasına göre tazminatsız olarak işten çıkarma ihtarnamesi göndermiş daha sonra KOD 29'dan SGK'na çıkışlarını bildirmiştir.

Sendika üyesi emekçiler “işten çıkarma yasağının” bulunduğu bu dönemde işverenin bu yasa, hak, hukuk tanımaz tutumu karşısında Milas Cumhuriyet Savcılığına ve İş-Kur Müdürlüğüne sendika aracılığıyla gerekli başvuruları yapmış işe iade davaları ile ilgili yasal süreç, (29.05.2020) başlatılmıştır. İşveren bu süreçte Bakanlık tarafından Nakliyat İş sendikasına verilmiş çoğunluk tespitine itiraz etmiştir. Bu dava Muğla 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde görülmüştür. Davanın ikinci duruşması olan 11.12.2020 tarihin de işverenin bu itirazı reddedilmiştir. İşverenin itirazı üzerine dava İzmir Bölge Adliye İstinaf mahkemesindedir. Emekçiler adına açılan işe iade ve tazminat davaları devam etmektedir.”

Emekçilerin Nakliyat İş sendikası öncülüğünde başlattıkları işyeri önündeki direnişi 326. günündedir. Emekçiler ve üyesi oldukları Nakliyat İş Sendikası bu davaların kazanımla sonuçlanacağı inancını sahiptirler. İşverenlerin gerek yasalara uymayarak gerek ucu açık yasalara sırtını dayayarak sendikalaşmaya engel olduğu özellikte pandemi süresince 25/2 maddesi (KOD 29) sık sık haksız ve hukuksuz bir şekilde sendikalaşan emekçilere dönük kullanıldığı kamuoyuna sık sık yansımakta ve ciddi mağduriyetlere sebep olmaktadır.

Bu Bağlamda;

- 1- Anayasa ile tanımlanmış sendikalaşma ve örgütlenme hakkı Çınartaş Endüstri Mineral Enerji İnş. Taah. Taş. Hafriyat Gıda Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş’de yöneticileri tarafından niçin kısıtlanmaktadır?
- 2- Çınartaş Endüstri Mineral Enerji İnş. Taah. Taş. Hafriyat Gıda Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş’de tarafından emekçilere yönelik mobing, işten atma suçları işlenmektedir. Sömürü ve kölelik koşullarının, hak gaspının açık yaşatıldığı ilgili firmaya yönelik Bakanlığınız tarafından açılmış bir soruşturma mevcut mudur? Olacak mıdır?
- 3- 4857 Sayılı İş Kanunun 25. Maddesi (KOD 29) hak gaspına sebep olmaktadır, emekçi aleyhine olan bu madde iptal edilecek midir?
- 4- Çınartaş Endüstri Mineral Enerji İnş. Taah. Taş. Hafriyat Gıda Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş’de emekçilerin sendikalı oldukları için ücretsiz izne çıkartıldıkları ve mobinge maruz kaldıkları iddiası doğru mudur? Ayrıca emekçilerin keyfi bir şekilde ücretsiz izne zorlandıkları ve adreslerine “ücretsiz izne ayrıldıkları” bilgisi gönderildiği doğru mudur?
- 5- Çınartaş Endüstri Mineral Enerji İnş. Taah. Taş. Hafriyat Gıda Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş’de genel karantina önlemleri neden alınmamıştır ve emekçilerin ücretli izne çıkarılması neden sağlanmamıştır? Araştırılacak mıdır?
- 6- Çınartaş Endüstri Mineral Enerji İnş. Taah. Taş. Hafriyat Gıda Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş emekçilerinin sendikal haklarından yararlanmalarından dolayı sürgün edilmesi ve fiilen işten çıkartılmaları iddiaları incelenmekte midir?
- 7- Türkiye genelinde pandemi döneminde KOD 29 gerekçesi ile işten çıkarılan çalışan sayısı kaçtır? Bu sayının aylara, cinsiyete göre dağılımı nasıldır?
- 8- Bakanlığınız, emekçilerin sendika hakkını, toplu iş sözleşme hakkını, grev hakkını güvence altına almak, sendikal hak ve özgürlükleri genişletmek üzere yasalarda ve uygulamada düzenlemeler yapmayı planlamakta mıdır?

- 9- Çalışan şikâyetleri dikkate alınarak işverenler hakkında başlatılan herhangi bir soruşturma var mıdır? 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 yıllarında KOD 29 gerekçesi ile işten çıkartılan çalışanların toplam itiraz sayısı kaçtır?
- 10- Asıl çıkarma gerekçesinin farklı olduğunun anlaşıldığı durumlarda, bu işlemi yaptığı tespit edilen işverenler hakkında cezai işlem uygulanmakta mıdır? Cezai işlemler nelerdir? Cezai işlem uygulanan işyeri ve işveren sayısı kaçtır?
- 11- Kamuoyuna yansıyan ve toplu işten çıkartmaların olduğu işyerleri hakkında herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
- 12- Toplu işten çıkartmaların olduğu işyerleri ile ilgili basın açıklaması, yürüyüş ya da grev yapmak isteyen emekçilere onlarca defa polis müdahalesinin olduğu basına yansımıştır. Çalışanların yasal haklarını kullanması yasak mıdır?
- 13- KOD 29'un kullanılması ile işten çıkarma yapan firmalar incelenmiş midir? İncelendiyse kod29 için haklı gerekçe kullanılma oranı nedir? Haksız uygulamanın tespiti halinde ilgili iş yerlerini uygulanan, uygulanacak cezai işlemler nelerdir? Uygulanacak mıdır?
- 14- KOD 29 gerekçesi ile haksız işten çıkarılan Çınartaş Endüstri Mineral Enerji İnş. Taah. Taş. Hafriyat Gıda Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş emekçileri gibi direnişte olan haklarını geri almak ve insani koşullarda çalışmak isteyen tüm emekçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi, haklarının iadesi için Bakanlığınızın bir çalışması mevcut mudur? Olacak mıdır?